

Dnr 24KS22
2024-04-02

Malin Björklund
malin.bjorklund@gavle.se

Fördelning disponibla medel för stiftelser med förutbestämda ändamål

Sex av de donationsstiftelser som Gävle kommun förvaltar har ett förutbestämt ändamål enligt urkunden. Det innebär att det i urkunden är bestämt vilken eller vilka organisationer som ska få ta del av stiftelsens medel. Några ansökningar kommer därför inte in till dessa stiftelser, pengarna betalas ut till de förutbestämda ändamålen så snart de disponibla medlen blir kända från SEB.

De stiftelser som har förutbestämda ändamål är:

Stiftelsen Brännerifonden

År 1845 lades Bränneriverkets rörelse ned och verket med dess tillhörigheter såldes. Den 15 oktober 1849 beslöt stadens societeter och föreningar samt övriga invånare å allmän rådstuga att bränneriverkets behållna tillgångar skulle förvaltas av en särskild å allmän rådstuga, att räntan å 80 000 kronor av dessa tillgångar varje år skulle överlämnas till Gävle stads fattigvårdsstyrelse såsom bidrag till kostnaderna för stadens fattigvård. Idag går hela fondens avkastning till:

- Fattigvården, numera Socialnämnden.

Stiftelsen Societeternas anslag

Till fattigvårdens understöd

En av stadens fem societeter lämnade år 1820 Gävle stad ett lån på 16 666 riksdaler 32 skillingar banko mot sex procents årlig ränta med skyldighet för staden att utbetala denna ränta "till fattigvårdens understöd". Detta "lån" torde vara att betrakta som en ren donation.

- Avkastningen överförs till Socialnämnden.

Stiftelsen August Normans understödsfond

Den 27 april 1917 donerade Augusta och Josef Norman 45 000 kronor för att uppfylla deras broder August Normans önskan om att bilda en fond under namnet August Normans understödsfond. Fonden skulle stå under Drätselkammaren i Gefle vård och förvaltning. Den årliga avkastningen ska disponeras på följande sätt:

- Räntan av 30 000 kronor (84%) ska användas till förmån för filantropiska (välgörande) inrättningar i Gävle.
- Räntan av 15 000 kronor (16%) ska användas till Kyrkorådet i Gefle Heliga Trefaldighets församling. De ska använda 2/3 av räntebeloppet till uppehållande av kyrkans diakoniss-verksamhet för frivillig själavård och återstående 1/3 av räntan till främjande av Gefle Seaman´s Mission.

Stiftelsen Carl Johan och Axel Lennstrands fond

Fabrikören Carl Johan Lennstrand avled 21 juli 1917 och hans son, grosshandlaren Axel Lennstrand, avled 31 januari 1946. De båda hade upprättat ett testamente med en fond där:

- Avkastning på 25 000 kronor (23%) ska överlämnas till barnvårdsnämnden och användas till understöd åt nyblivna ogifta mödrar, vilka befinner sig i "behövande omständigheter utan att dock vara föremål för fattigvård".
- Avkastning på 20 000 kronor (19%) ska överlämnas till Frälsningsarméns slumverksamhet.
- Avkastning på 5 000 kronor (5%) ska ställas till styrelsemannen för sjukhuset att tilldelas fattiga sjuka såsom understöd och hjälp under den tid de är inlagda på sjukhuset, även som för andra hand användas som en första hjälp vid deras hemgång från sjukhuset.
- Avkastning på 10 000 kronor (9%) ska användas till anordnande av friluftskonserter i Gävle, företrädesvis i Rådhusplanaden. (sökbart för medborgare)
- Avkastning på 48 000 (44%) kronor ska disponeras av kommunstyrelsen att användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som kan på något sätt ha karaktären av "fattigvård" (sökbart för medborgare).

44% av disponibla medel per år användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som på något sätt kan ha karaktären av "fattigvård". Övriga 56% ska användas till mottagare bestämda i urkunden.

Stiftelsen Tekla och Majken Lindgrens fond

Tekla Lindgren föddes 28 mars 1861 och arbetade större delen av sitt liv som lärarinna. Hennes syster, Majken Lindgren, föddes 30 januari 1863. Hon arbetade bland annat som linnesömmerska och hos firman Sjöströms fabriks bod. 1942 upprättade de ett testamente och donerade 5 000 kronor till en fond med namn Tekla och Majken Lindgrens fond. Avkastningen ska gå till:

- Jonas Selggrens sanatorium till patienternas bästa, idag lungkliniken på Gävle sjukhus.
- Jonas Selggrens sanatorium var den tidens tuberkulosanstalt. 1975 fick länssjukhuset en lungklinik och sanatoriet tömdes. Året efter öppnade de ombyggda lokalerna som äldreboende under namnet Selggrensgården.

Stiftelsen Lotten Westergrens barnhemsfond

Lotten Westergren har i sitt testamente den 12 mars 1935 donerat 10 000 kronor. Avkastningen ska årligen delas ut till:

- Frälsningsarméns barnkoloni och barnhem eller dylik anstalt (under förutsättning att Frälsningsarmén fortfarande har barnhem efter Lotten Westergrens död).

Kommunstyrelsen föreslås besluta enligt nedanstående beslutsförslag:

Stiftelser	Summa att dela ut	Fördelat enligt nedan
Brännerifonden	82 115	Allt till välfärd
Societeternas anslag	15 959	Allt till välfärd
August Normans understödsfond	57 483	Välfärd 50 010 kr Heliga Tref. Diakoni 4 982 kr Gefle Seaman´s Mission 2 491 kr
Cj o Axel Lennstrands fond	99 382	Välfärd 22 858 kr Frälsningsarmén 18 883 kr Gävle sjukhus 4 969 kr Friluftskonserter (sökbart) 8 944 kr Sökbart (övrigt ändamål) 52 672 kr
Tekla och Majken Lindgren	4 933	Allt till Gävle sjukhus lungavdelningen
Lotten Westergrens barnhemsfond	6 072	Allt till Frälsningsarmén
Totalt	265 944	

SEB, som har hand om donationsstiftelsernas ekonomi i form av bland annat bokföring och fondhantering, har meddelat att det med stor sannolikhet tyvärr har blivit ett fel i bokföringen för 2023. De undersöker fortfarande saken och ett besked kommer så snart som möjligt, men det kan dröja upp till några veckor. Det eventuella felet handlar om donationsstiftelsernas intäkter, de kan vara för höga i bokföringen. En rättning av det eventuella felet kommer inte att åtgärdas förrän bokföringen av år 2024. Vi tar därför höjd för det eventuella felet och delar ut ett något lägre belopp än vanligt i år. Vi brukar dela ut hela förvaltningsresultatet, men i år väljer vi att i stället dela ut 80 % av förvaltningsresultatet. För att stiftelserna ska undvika att bli skatteskyldiga behöver vi dela ut minst 80% av förvaltningsresultatet, fördelat under en femårsperiod. Ovan siffor, "summa att dela ut", är 80% av stiftelsernas förvaltningsresultat.

Malin Björklund
Verksamhetscontroller SG-Ekonomi